

The exact reproduction locality of *Nehalennia speciosa* near Nijmegen

At this moment I am working on a synthesis on the occurrence of *Nehalennia speciosa* in Europe. In this gathering I have found in literature one locality of *Nehalennia* from The Netherlands, which is included neither in the preliminary atlas (Wasscher et al, 1995) nor in Geijskes & van Tol (1983). This locality - Koningsveen (also named Königsveen) which is near Frasselt, 10 km southeast of Nijmegen - was published for the first time by Lennarz & Niessen (1910), also mentioned by Höppner (1912) and le Roi (1911, 1917). This Sphagnum-bog area is situated at the Dutch-German border, but this locality is clearly in The Netherlands. Le Roi (1917) wrote: "Ärts fing sie auch in Königsveen auf holländischem Boden" and also in 1911 publication this locality is included into the Netherlands. Also Reinhard Jödicke wrote me that this locality was exactly in The Netherlands and that it was typical psychology of mapping to include rare records in border regions also to Germany.

Literature

- Geijskes, D.C. & J. van Tol, 1983. De libellen van Nederland (Odonata). KNNV-uitgeverij, Utrecht.
- Höppner H., 1912. Das Koningsveen, ein Naturdenkmal. Der Niederrhein 1 (1911/12): 30, 45-46, 124-126.
- Lennarz G. & J. Niessen, 1910. Niederrheinische Naturdenkmaeler. [in:] Bruecker F., E. Cremer, G. Lennarz, J. Niessen, H. Reckers & W. Ruebenkamp, Der deutsche Niederrhein vom Erftgebiet bis zur Landesgrenze. Krefeld.
- Le Roi O., 1911. Die Odonaten von Ostpreussen. Schr. phys.-ökon. Ges. Königsberg, 52: 13-30.
- Le Roi O., 1917. Die Odonatenfauna der Rheinprovinz. Verh. naturhist. Ver. Rheinl. Westf., 72: 119-178.
- Wasscher, M., R. Ketelaar, M. van der Weide, A. Stroo, V. Kalkman, N. Dingemanse, H. Ingberg & I. Tieleman 1995. Verspreidingsgegevens van de Nederlandse libellen. Samengesteld door NJN, JNM, NLO & EIS. Bijlage Nieuwsbrief EIS-NL, 23 (1995). 1-80.

Rafal Bernard
Dept. of General Zoology
Adam Mickiewicz University
Fredry 10
61-701 Poznan, Polen
rbernard@hum.amu.edu.pl

Naschrift dwergjuffer

De locatie Koningsveen is met deze aanwijzing eigenlijk wel zeker de vindplaats van de dieren die in 1912 door de Meijere zijn verzameld. De dieren zijn geëtiketteerd met de plaatsaanduidingen Plasmolen en Mook, dorpen die relatief dicht bij het Koningsveen liggen. De locatie die in het artikel van Mac Gillavry (1912) wordt genoemd spreekt ook van "de excursie tijdens de zomervergadering bood gelegenheid in de vennen bij Mook naar Odonaten uit te zien." De vijf mannetje en drie vrouwtjes van de dwergjuffer *Nehalennia speciosa* werden dus inderdaad bij vennen en zeker niet in de moerassen langs de Maas verzameld. Ook de oude

vegetatiebeschrijvingen van het Koningsveen van het begin twintigste eeuw zijn zo overtuigend 'dwergjuffer-biotoop' dat het bijna niet anders kan dan dat deze dieren van het Koningsveen afkomstig zijn (Höppner, 1926). Het betreft een uitgebreid kwelmoeras met vennen en hoogveen in alle stadia: van nat naar droog en van voedselrijk tot voedselarm.

Het Koningsveen bestaat echter niet meer. Al sinds lange tijd is het Koningsveen ontgonnen en in landbouwgebruik (Rob Geraeds, pers. med.). Wie nu een blik op de topografische kaart werpt ziet een teleurstellend kaal landbouwgebied. Alleen de letters die "Koningsveen" vormen herinneren nog aan die goede oude tijd.

In de omgeving liggen in het aangrenzende gebied "De Diepen" van Natuurmonumenten diverse recent herstelde kleine kwelmoerasjes. Een probleem voor de stabiliteit van het waterpeil vormt de zandafgraving de Mokerplas die voor een sterke ontwatering zorgt.

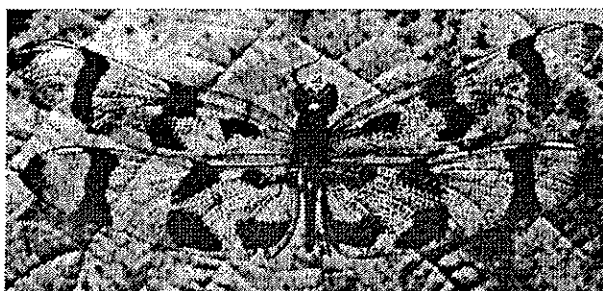
Marcel Wasscher en Robert Ketelaar

Literatuur

- Höppner, H., 1926. Hydrobiologische Untersuchungen an niederrheinischen Gewässern III. Die Phanerogamenflora der Seen und Teiche des unteren Niederrheins. Archiv fuer Hydrobiologie 17: 117-158.
- MacGillavry, D., 1912. Odonaten gevangen tijdens de zomereexcursie van de Entomologische Vereeniging bij Mook, Juni 1912. Ent. Ber., Amsterdam: 67(3): 269-270.

Berichten over exoten in Nederland

Onlangs kreeg ik een brief van Jan Scheffers uit Naaldwijk met twee foto's van een erg exotisch uitzijende libel gevonden in de nazomer van 1998 in een plantenkas in Honselaarsdijk. Via de internationale listbot.com e-mail cirkel werd de naam ervan achterhaald: When-Chi Yeh uit Taiwan determineerde hem als de Noord-Amerikaanse *Celithemis eponia*. Jan Scheffers bevestigde dat in de kas in Honselaarsdijk op het moment dat de soort werd gevonden, droge kamerplanten uit Florida waren geïmporteerd. Florida ligt midden in het verspreidingsgebied van de *Celithemis eponia* die van Canada tot Mexico voorkomt.

De Noord-Amerikaanse *Celithemis eponia*, gevonden in plantenkas in Honselaarsdijk in 1996

foto: Jan Scheffers